

Till företag enligt intern sändlista

Marknadskontroll av taktillträdesprodukter, säkerhetshakar och takstegar (taksäkerhetsprodukter)

Boverket kommer under 2020 att påbörja marknadskontroll av byggprodukter som omfattas av den harmoniserade standarderna för taksäkerhetsprodukter SS-EN 516:2006¹, SS-EN 517:2006² eller SS-EN 12951:2004³.

Boverket är ansvarig myndighet för marknadskontroll av byggprodukter som tillhandahålls på marknaden i Sverige. Marknadskontrollen kommer i ett första skede omfatta dokumentationskontroll, men ger också Boverket tillfälle att informera och ge vägledning om prestandadeklARATIONER, CE-märkning och byggproduktförordningen.⁴

Ett urval av tillverkare, distributörer och importörer kommer att inkluderas i kontrollen. Om ert företag blir aktuellt för kontroll kommer ni att få mer information om detta längre fram.

I detta brev hittar ni information om gällande bestämmelser och om hur marknadskontrollen kommer att gå till.

Om ni känner till företag som skulle ha nytta av informationen, men som inte har fått brevet, får ni gärna skicka det vidare till dem. Det går också bra att upplysa Boverket om sådana företag genom att mejla till e-postadressen på brevs sista sida.

¹SS-EN 516:2006 Takprodukter – Taktillträdesanordningar – Gångbryggor, stegplattor och enkelsteg.

²SS-EN 517:2006 Takprodukter – Säkerhetshakar

³SS-EN 12951:2004 Takskyddsprodukter – Fast monterade takstegar

⁴Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 305/2011 om fastställande av harmoniserade villkor för saluföring av byggprodukter och om upphävande av rådets direktiv 89/106/EEG.

Så går marknadskontrollen till

Boverket kommer att kontakta ett antal berörda företag och begära in dokumentation.

Vilken dokumentation Boverket begär in beror på vilken typ av aktör ert företag är:

- Om ni säljer taktillträdesprodukter, säkerhetshakar eller takstegar under eget namn eller varumärke är ni tillverkare enligt byggproduktförordningen.
- Om ni köper taktillträdesprodukter, säkerhetshakar eller takstegar från en aktör inom den inre marknaden⁵ och säljer dem vidare under det ursprungliga varumärket är ni distributör.
- Om ni importerar taktillträdesprodukter, säkerhetshakar eller takstegar från ett tredjeland⁶ och säljer vidare dem under det ursprungliga varumärket är ni importör.

Dokumentation som kommer begäras in

Boverket kommer att begära in följande dokumentation från samtliga aktörer som valts ut:

- en kopia av prestandadeklarationen
- CE-märkning (en kopia eller ett foto)
- bruksanvisning och eventuella säkerhetsföreskrifter

Från tillverkare kan vi dessutom komma att begära in underliggande teknisk dokumentation och fortlöpande kontroll av prestanda. Detta kan till exempel omfatta dokumentation av tillverkningskontroll i fabrik och dokumentation som visar bestämning av produkttypen (inledande typprovning).

Vi kan även komma att begära ytterligare dokumentation från importörer.

Provning av taksäkerhetsprodukter

Boverket kommer att köpa in och låta prova ett antal taksäkerhetsprodukter hos ett oberoende provningslaboratorium. Syftet med provningen är att kontrollera att produkternas faktiska prestanda stämmer överens med uppgifterna i prestandadeklarationen.

Om provningen visar att produktens faktiska prestanda inte motsvarar deklarerar den prestanda som angetts i prestandadeklarationen och CE-märkningen, kan Boverket komma att besluta att ni ska ersätta myndighetens kostnader vid provtagning och undersökning av prov. (11 kap. 8 b § plan- och bygglagen (2010:900) och Boverkets allmänna råd (2016:16) om ersättning för provningskostnader vid marknadskontroll av byggprodukter).

⁵ Inre marknaden = EU och Island, Liechtenstein, Norge, Schweiz och Turkiet

⁶ Land utanför den inre marknaden

Byggproduktförordningen

I korthet innebär byggproduktförordningen ett gemensamt sätt för att bedöma och beskriva byggprodukters egenskaper. Metoder och kriterier för bedömning och provning av produkters väsentliga egenskaper finns i olika, för produkten specifika, harmoniserade standarder.

Byggprodukter som omfattas av en harmoniserad standard ska ha en prestandadeklaration, vara CE-märkta samt åtföljas av bruksanvisning och säkerhetsföreskrifter för att få säljas på den inre marknaden. För produkter som säljs i Sverige måste prestandadeklarationen och eventuella bruksanvisningar och säkerhetsföreskrifter vara på svenska.

De olika aktörernas ansvar

Det är tillverkaren som upprättar prestandadeklaration och CE-märker sin byggprodukt. Tillverkaren ska som grund för produktens prestandadeklaration upprätta relevant teknisk dokumentation. För vissa väsentliga egenskaper behöver tillverkaren anlita ett för standarden anmält organ. Tillverkaren ansvarar även för att produktens faktiska prestanda överensstämmer med vad som anges i prestandadeklarationen.

Distributören och importören ansvarar för att säkerställa att vissa dokument och information följer med produkten, men får inte själv upprätta dokumenten. Dessa aktörer har därför ett ansvar att vid mottagandet kontrollera och säkerställa att produkten uppfyller byggproduktförordningens krav.

Om det finns skäl att tro att produktens prestanda inte överensstämmer med vad som anges i prestandadeklarationen och CE-märkningen, eller att tillverkningskontrollen eller bedömningen av produktens egenskaper inte är gjorda i enlighet med den harmoniserade standarden har aktörerna olika ansvar:

- Tillverkaren ska omedelbart korrigera bristerna och, om så är lämpligt, dra tillbaka eller återkalla produkttypen.
- Importören ska vidta åtgärder för att bristerna korrigeras och, om så är lämpligt, dra tillbaka eller återkalla produkttypen.
- Distributören ska försäkra sig om att korrigerande åtgärder vidtas eller dra tillbaka eller återkalla produkttypen.

Vad händer efter kontrollen?

Om avvikelser upptäcks kommer Boverket att begära korrigerande åtgärder.

Om inte den begärda korrigeringen görs kan Boverket besluta om föreläggande om rättelse. Ett sådant föreläggande kan förenas med vite. Föreläggande förenat med vite kan bli aktuellt även i fall när endast formella brister förekommer, såsom avsaknad av eller felaktigheter i prestandadeklaration eller CE-märkning.

Beroende på bristernas karaktär kan även försäljningsförbud och/eller återkallelse av produkten bli aktuellt.

Byggsanktionsavgift kan utkrävas för produkter som saknar prestandadeklaration när sådan krävs enligt byggproduktförordningen.

Vid frågor

Är det något som är oklart eller har du frågor går det att kontakta Boverket via marknadskontroll@boverket.se. Ange i så fall **Boverkets diarienummer 2566/2020**.

Mer information om prestandadeklaration, CE-märkning och marknadskontroll av byggprodukter finns på Boverkets webbplats, www.boverket.se/ce.